

Theo Bộ kế hoạch và Đầu tư, chuyển đổi số trong DN được định nghĩa là “việc tích hợp, áp dụng công nghệ số để nâng cao hiệu quả kinh doanh, hiệu quả quản lý, nâng cao năng lực, sức cạnh tranh của DN và tạo ra các giá trị mới”. Các hoạt động chuyển đổi số có thể bao gồm từ việc số hóa dữ liệu quản lý, kinh doanh của DN, áp dụng công nghệ số để tự động hóa, tối ưu hóa các quy trình nghiệp vụ, quy trình quản lý, sản xuất kinh doanh... tạo thêm giá trị mới cho DN. Trong bối cảnh cách mạng công nghiệp lần thứ tư (CMCN 4.0) đang tác động mạnh đến toàn bộ các hoạt động kinh tế xã hội, thì chuyển đổi số là xu thế tất yếu và là cơ hội cho các DN vươn lên.

TS. Nguyễn Thị Vân Anh
► TS. Ngô Thị Hồng Hạnh
ThS. Nguyễn Trung Dũng
 Trường ĐH Lao động - Xã hội

Khái quát về chuyển đổi số trong các DN nhỏ và vừa

Ở Việt Nam, khái niệm “chuyển đổi số” thường được hiểu theo nghĩa là quá trình thay đổi từ mô hình DN truyền thống sang DN số bằng cách áp dụng công nghệ mới như dữ liệu lớn (Big Data), Internet cho vạn vật (IoT), điện toán đám mây (Cloud)... nhằm thay đổi phương thức điều hành, lãnh đạo, quy trình làm việc, văn hóa DN. Các lĩnh vực trọng tâm của chuyển đổi số trong DN, bao gồm: chiến lược; mô hình kinh doanh; mô hình quản trị.

Theo Điều 6 Nghị định 39/2018/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều của Luật Hỗ trợ DN nhỏ và vừa (DNNVV), việc phân loại DNNVV được chia thành 3 nhóm: DN siêu nhỏ, DN nhỏ và DN vừa thuộc 3 khu vực nông, lâm nghiệp và thủy sản; công nghiệp và xây dựng; thương mại và dịch vụ. Đây bộ phận quan trọng trong nền kinh tế. Hiện nay, cả nước có khoảng 541.753 DNNVV đang hoạt động trong nền kinh tế, với tổng số vốn đăng ký khoảng 130 tỷ USD, chiếm khoảng 1/3 tổng số vốn đăng ký của các DN. Hàng năm, các DNNVV đóng góp khoảng 40% GDP, nộp ngân sách 30%, đóng góp giá trị sản lượng công nghiệp 33%, giá trị hàng hóa xuất khẩu 30% và thu hút gần 60% lao động... Mặc dù số lượng DNNVV đông đảo, song quy mô DN nhỏ và siêu nhỏ chiếm tỷ lệ rất

Thúc đẩy chuyển đổi số tại các DN nhỏ và vừa trên

lớn, số DN quy mô vừa chỉ chiếm 1,6% tổng số DNNVV (Bộ Kế hoạch và Đầu tư, 2019)

Trước sự bùng nổ của CMCN 4.0, các DNNVV đang phải đối mặt với những thách thức rất lớn từ quá trình hội nhập chuyển đổi số (digital transformation) và đặc biệt là tác động từ đại dịch Covid-19 vẫn đang diễn biến hết sức phức tạp tại các nước trên thế giới. Theo các chuyên gia, chuyển đổi số thực sự mang lại lợi ích toàn diện cho DNNVV từ quản trị điều hành đến chiến lược kinh doanh. Thực hiện việc chuyển đổi số sẽ giúp cho DNNVV cắt giảm chi phí hoạt động, cải thiện chiến lược quản lý và kinh doanh, thống nhất hệ thống vận hành, phân tích chuyên sâu và chính xác, tăng giá trị sản phẩm và dịch vụ; hạn chế khoảng cách phòng ban; tăng

cường sự chính xác minh bạch trong DN; nâng cao hiệu suất làm việc, tăng thu, giảm chi... Chuyển đổi số là giải pháp quan trọng và là xu hướng tất yếu để các DNNVV nâng cao năng lực cạnh tranh, hiệu quả sản xuất, tham gia vào chuỗi giá trị toàn cầu, tăng tốc hội nhập và phát triển bền vững...

Giải pháp thúc đẩy chuyển đổi số trong các DNNVV trên địa bàn Hà Nội

Theo số liệu thống kê, tổng số DN đăng ký hoạt động trên địa bàn Hà Nội tính đến ngày 30/4/2021 là 311.240 DN, trong đó DNNVV chiếm 97%. Thực hiện chương trình Chuyển đổi số quốc gia do Chính phủ ban hành, Sở Thông tin và Truyền thông Hà Nội đã dự thảo và trình UBND TP Hà Nội chương trình chuyển đổi số đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Chương

trình đặt mục tiêu đến năm 2030, Hà Nội phát triển mạnh mẽ chính quyền số, kinh tế số, xã hội số; đổi mới căn bản, toàn diện hoạt động quản lý, điều hành của chính quyền TP; hoạt động sản xuất kinh doanh của DN; phương thức sống, làm việc của người dân; phát triển môi trường số an toàn, nhân văn, rộng khắp; góp phần đưa Hà Nội phát triển nhanh và bền vững dựa trên khoa học công nghệ, đổi mới sáng

Địa bàn Hà Nội

tạo và nhân lực chất lượng cao. Đến năm 2030, Hà Nội trở thành TP “Xanh - Thông minh - Hiện đại” với chuyên đổi số là nền tảng phát triển, đổi mới sáng tạo.

Nhằm thúc đẩy chuyên đổi số cho các DNNVV trên địa bàn, UBND TP Hà Nội đã triển khai nhiều giải pháp hình thành hệ sinh thái hỗ trợ. Theo đó, ngày 17/8/2020, UBND TP đã ban hành Kế hoạch số 167/KH-UBND hỗ trợ DNNVV trên địa bàn, nhằm thúc đẩy DNNVV phát triển, tăng trưởng về chất lượng và hiệu quả; phát triển DN đổi mới sáng tạo, DN công nghệ số, tham gia liên kết chuỗi giá trị trong khu vực và toàn cầu, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh và hội nhập quốc tế. Theo kế hoạch này, các DNNVV sẽ được hỗ trợ chung về cải cách thủ tục hành chính; tiếp cận tín dụng; thuế; mặt bằng sản xuất; công nghệ, cơ sở ươm tạo, cơ sở kỹ thuật; mở rộng thị trường; thông tin, tư vấn và pháp lý; phát triển nguồn nhân lực; được hỗ trợ kinh phí tham gia hội chợ triển lãm, hội thảo, hội nghị kết nối kinh doanh, giới thiệu sản phẩm công nghệ để tìm kiếm cơ hội kinh doanh; đặc biệt, được hỗ trợ 100% kinh phí tổ chức các khóa đào tạo khởi sự kinh doanh, 70% kinh phí tổ chức các khóa về quản trị kinh doanh...

Ngoài ra, Hà Nội cũng đặt mục tiêu năm 2021 doanh số thương mại điện tử B2C chiếm 8% so với

tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng trên địa bàn; tỷ lệ dân số Hà Nội tham gia mua sắm trực tuyến dự kiến đạt 45%. Đồng thời, giữ vững xếp hạng từ thứ 2 trở lên so với cả nước về chỉ số thương mại điện tử (EBI) hàng năm; 70% website thương mại điện tử có tích hợp chức năng đặt hàng trực tuyến; 40% DNNVV tiến hành hoạt động kinh doanh trên các sàn giao dịch thương mại điện tử, bao gồm mạng xã hội có chức năng sàn giao dịch thương mại điện tử...

Với mục tiêu cụ thể đề ra, để chuyên đổi số thành công, các DNNVV có thể xây dựng và phát triển hệ sinh thái các sản phẩm, dịch vụ chuyên đổi số; triển khai giải pháp công nghệ hữu hiệu trong kinh doanh như công cụ phân tích và các ứng dụng, bao gồm cả phân tích dữ liệu lớn; các công cụ di động và ứng dụng di động... trong đó ưu tiên triển khai các nền tảng ứng dụng tập trung, dùng chung kết nối chia sẻ. Đặc biệt tập trung vào các công nghệ có tính ứng dụng cao, giúp DN nhanh chóng hòa nhập với nền kinh tế số đang bùng nổ hiện nay. Chuyên đổi số cần thời gian và DN cần lựa chọn chuyên đổi từng phần. Với DN nhỏ và siêu nhỏ cần quan tâm tới kế toán, hóa đơn, liên thông với ngân hàng. DN vừa cần quan tâm đến thống nhất quản trị DN giữa các khối phòng ban, mỗi loại hình sẽ có nền tảng chuyên đổi số khác nhau.

Để hỗ trợ các DN trong việc nhận thức được mức độ ảnh hưởng tích cực của chuyên đổi số, về phía Nhà nước, cần khuyến khích mọi tổ chức, cá nhân đầu tư, tài trợ cho chuyên đổi số; sẵn sàng chấp nhận sản phẩm, giải pháp, dịch vụ, mô hình kinh doanh số, thúc đẩy phương thức quản lý mới; khuyến khích đổi mới, sáng tạo; hình thành văn hóa số và bảo đảm an toàn, an ninh mạng, bảo vệ dữ liệu cá nhân; xây dựng các khu thử nghiệm dành cho DN công nghệ... Tiếp tục triển khai đầu tư hạ tầng, phát triển hạ tầng băng rộng chất lượng cao, mở rộng kết nối Internet quốc gia, khu vực và quốc tế; phát triển hạ tầng kết nối mạng Internet vạn vật (IoT); phát triển nền tảng số (hệ thống định danh và xác thực điện tử quốc gia, hệ thống thanh toán điện tử và công nghệ điện toán đám mây, cũng như các nền tảng số có khả năng triển khai dùng chung...); dữ liệu và các ứng dụng thông minh để phục vụ chuyên đổi số cho DN nói chung và DNNVV nói riêng trên địa bàn Hà Nội. Ngoài ra, cần triển khai các khóa tập huấn, đào tạo về chuyên đổi số cho DNNVV; tư vấn, hỗ trợ chuyên đổi số; hỗ trợ tiếp cận tín dụng; mặt bằng sản xuất; cơ sở ươm tạo, khu làm việc chung; mở rộng thị trường... Có như vậy, mới giúp cho các DN Việt Nam nói chung và DNNVV trên địa bàn Hà Nội nói chung chuyên đổi số thành công ■